

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Santeri Kujansuu

TULOREKISTERI: ILMOITTAMINEN JA SEN HAASTEET CGI:N PALKANLAS- KENTAOHJELMASSA

Liiketalous
2021

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Santeri Kujansuu
Opinnäytetyön nimi	Tulorekisteri: ilmoittaminen ja sen haasteet CGI:n palkanlaskentaohjelmassa
Vuosi	2021
Kieli	suomi
Sivumäärä	32 + 1 liite
Ohjaaja	Jukka Niittykoski

Tulorekisteri on sähköinen tietokanta, joka otettiin käyttöön vuoden 2019 alusta lähtien. Viranomaiset ja yksityishenkilöt voivat tarkastella tulorekisteristä omia tai annetuista oikeuksista riippuen muiden tulotietoja reaaliajassa. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää CGI:n palkanlaskentaohjelmaa käyttäviltä palkanlaskijoilta, miten tulorekisteri on vaikuttanut tietojen ilmoittamiseen, ilmoittamiseen käytettävään aikaan sekä kuinka usein ilmoitusta tehtäessä jotain jää virheeseen sekä onko virheiden määrä laskenut viimeisen vuoden aikana. Tutkimuksessa selvitettiin myös palkka-asiantuntijoilta, mitkä ovat suurimmat haasteet tietojen ilmoittamisessa tuloreksiteriin.

Työn teoriaosuus käsittelee tulorekisterin käyttöönoton aikataulua, tulorekisterin käyttäjiä, erilaisia ilmoitustapoja, mahdollisia seuraamusmaksuja sekä CGI:n palkanlaskentajärjestelmää. Tutkimusosa suoritettiin laadullisena tutkimuksena. Palkanlaskijoille lähetettiin sähköpostilla kyselylomake, joka sisälsi suurimmaksi osaksi avoimia kysymyksiä.

Vastausten perusteella palkanlaskijat kokivat tulorekisterin käyttöönoton lisänneen työmäärää. Palkkajärjestelmän ja tulorekisterin välinen automatiikka toimii, mutta tietojen siirron jälkeen virheeseen jäävien tietojen täsmäyttäminen ja tarkistaminen vie aikaa. Virheiden määrä on laskenut viimeisen vuoden aikana. Vastaa- jien mielestä suurimpia haasteita aiheuttavat perusteettomat edut ja takaisinperintä.

ABSTRACT

Author	Santeri Kujansuu
Title	Income Register: reporting, challenges in reporting using CGI
Year	2021
Language	Finnish
Pages	32 + 1 Appendix
Name of Supervisor	Jukka Niittykoski

The Income Register is an electronic database that was introduced at the beginning of the year 2019. Public authorities and individuals can view their own or others' income data in real time from the Income Register. The aim of the study was to find out from payroll experts using the CGI payroll program how the Income Register has affected the reporting, the time used for reporting and how often error occurred and whether the number of errors has decreased in the last year. It was also found out from payroll experts what the biggest challenges in reporting data to the Income Register are.

The theoretical study of the study examines the schedule for the introduction of the Income Register, the users of the Income Register, various reporting methods, possible penalty fees and CGI's payroll system. The research study was conducted as a qualitative study. A questionnaire was sent to payroll experts by e-mail, which contained mainly open questions.

Based on the responses, the payroll experts studied that the introduction of the Income Register had increased the workload. The automation between the payroll system and the Income Register works, but it takes time to reconcile and verify the data after the data transfer. The number of errors has decreased over the past year. According to the respondents, the biggest challenges are caused by unjustified benefits and recovery.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	7
2	TULOREKISTERI	9
2.1	Käyttöönoton aikataulu	9
2.2	Käyttäjät ja tavoitteet	9
2.3	Ilmoittaminen	11
2.3.1	Palkkatietoilmoitus	13
2.3.2	Erillisilmoitus	15
2.3.3	Tekninen rajapinta	15
2.3.4	Sähköinen asiointipalvelu	16
2.3.5	Paperilomakkeet	16
2.4	Seuraamusmaksut	17
3	CGI:N PALKKANLASKENTAOHJELMA	19
4	TUTKIMUSPROSESSI	20
4.1	Tutkimuksen toteutus	20
4.2	Tutkimusmenetelmän valinta	21
4.2.1	Laadullinen tutkimus	21
4.3	Kyselylomake	21
4.4	Kyselylomakkeen vastaukset	22
5	TUTKIMUSTULOKSET	25
5.1	Tutkimustulosten analysointi	25
5.2	Reliabiliteetti ja validiteetti	27
5.3	Johtopäätökset	28
	LÄHTEET	30

LIITTEET

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Milloin maksetut palkat ja muut suoritukset ilmoitetaan tulorekisteriin?	
.....	12
Kuvio 2. Ilmoitustapa 1 ja 2	14
Kuvio 3. Myöhästymismaksun määräytyminen	17
Taulukko 1. Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä?	22

LIITELUETTELO**LIITE 1. Kyselylomake**

1 JOHDANTO

Tulorekisteri on vuoden 2019 alusta käyttöön otettu sähköinen tietokanta, jonne tulojen maksajat, kuten työnantajat ilmoittavat tiedot maksetuista palkoista, eläkkeistä ja etuuksista. Tarkoituksena on tarjota yksi paikka, josta tiedon käyttäjät pääsevät reaaliajassa tarkastelemaan omia tietojaan tai tietoja, joihin heillä on valtuudet tarkastella. Tulorekisteriin ilmoitetut tiedot ovat heti ilmoittamisen jälkeen saatavilla viranomaisille ja niitä tarvitseville tahoille, mikä helpottaa asiointia esimerkiksi Kelan kanssa. Tulorekisteriä ylläpitää Verohallinnon Tulorekisteri-yksikkö. (Verohallinto1, 2021)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää CGI:n palkanlaskentaohjelmaa käyttäviltä palkanlaskijoilta onko tulorekisteri helpottanut tietojen ilmoittamista, miten tulorekisteriin tehtävät ilmoitukset ovat vaikuttaneet heidän työmääräänsä ja kuinka usein CGI:n palkkajärjestelmästä tehty ilmoitus jää virheeseen, miten näiden virheiden määrä on muuttunut käyttöönoton jälkeen ja viimeisen vuoden aikana, sekä mitkä ovat kolme suurinta haastetta tulorekisteriin ilmoittamisessa heidän mielestään tällä hetkellä. Tutkimuskysymyksiä ovat: Onko tulorekisteri helpottanut tietojen ilmoittamista? Onko tulorekisteri vähentänyt ilmoitusten tekemiseen käytettävää aikaa? Kuinka usein tulorekisteriin annettu ilmoitus jää virheeseen? Onko virheeseen jäävien ilmoitusten määrä laskenut viimeisen vuoden aikana? Mitkä ovat suurimmat haasteet tulorekisterin käyttöönotossa?

Valitsin aiheen suoritettuani harjoittelun ja työskenneltyäni ulkoisessa palkanlaskenta yrityksessä. Tulorekisteri oli tällöin uusi asia ja on edelleenkin ajankohtainen, sillä sitä kehitetään jatkuvasti. Omien tulorekisterikokemusten perusteella tietojen ilmoittaminen CGI:n palkanlaskentaohjelmasta oli monimutkaista ja ilmoituksissa ilmeni virheitä erittäin usein ja näiden selvittäminen vei aikaa. Tästä syystä haluan tutkia muiden palkanlaskijoiden kokemuksia tulorekisteriin ja tietojen ilmoittamiseen liittyen.

Opinnäytetyö alkaa tulorekisterin esittelemisellä. Kappaleessa avataan muun muassa tulorekisterin käyttöönottoa, käyttäjiä, erilaisia ilmoitustapoja, mitä tulorekisteriin ilmoitetaan ja mitä sanktioita laiminlyönnistä voi seurata. Tämän jälkeisessä

kappaleessa käydään läpi lyhyesti CGI:n palkanlaskentaohjelma, jonka jälkeen käydään läpi tutkimusprosessi ja kyselylomakkeen kysymykset. Viimeinen kappale sisältää tutkimus tulokset sekä johtopäätökset.

2 TULOREKISTERI

Tässä luvussa tarkastellaan tulorekisteriä ja sen käyttöönoton aikataulua, käyttäjiä ja heidän tavoitteitaan. Lisäksi avaan tulorekisteriin ilmoittamisen erilaisia tapoja, laiminlyönneistä johtuvia sanktioita ja kerron CGI:n palkkajärjestelmästä.

2.1 Käyttöönoton aikataulu

Laki tulotietojärjestelmästä astui voimaan Suomessa 16.1.2018 (Laki tulotietojärjestelmästä (53/2018)). Laissa säädetään valtakunnallisesta tulotietojärjestelmästä. Tulotietojärjestelmä eli tulorekisteri otettiin käyttöön 1.1.2019 alkaen. Tällöin tulorekisteriin tuli ilmoittaa tiedot palkoista ja ansiotuloista. Ilmoittamista laajennettiin 1.1.2021 alkaen siten, että sinne tuli ilmoittaa myös tiedot eläke- ja etuustiedoista. (Verohallinto1, 2021)

2.2 Käyttäjät ja tavoitteet

Tulorekisteriä käyttävät sellaiset henkilöt ja toimijat, joilla on lainsäädäntöön perustuva oikeus johonkin tulorekisteristä löytyvään tietoon. Käyttäjät saavat tarkastella ja käyttää ainoastaan tietoja joihin ovat oikeutettuja eli uusia oikeuksia tulorekisteri ei anna. (Verohallinto1, 2021)

Tietoa voivat käyttää henkilöt, jotka työskentelevät alla listatuissa paikoissa.

- Ulosottolaitos
- Verohallinto
- Valtiokonttori
- Kansaneläkelaitos eli Kela
- Liikennevakuutuskeskus
- Työllisyysrahasto
- Ahvenanmaan maakunta ja sen viranomaiset
- Työeläkelaitokset
- Työsuojeluviranomainen
- Eläketurvakeskus eli ETK
- Potilasvakuutuskeskus

- Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala
- Tapaturmavakuutuskeskus
- Tilastokeskus
- Kunnat ja kuntayhtymät
- Vahinkovakuutusyhtiöt
- Työttömyyskassat

(Verohallinto2, 2021)

Kaikille yllä mainituille tahoille tulorekisteri ei ole ollut käytössä sen käyttöönotosta asti. Ensimmäisinä tiedonkäyttäjinä 1.1.2019 mukaan lähti Verohallinto, Kela, Työllisyysrahasto, Työeläkelaitokset ja Eläketurvakeskus. Seuraava erä tiedonkäyttäjiä tuli mukaan 1.1.2020 alkaen. Tällöin mukaan liittyivät muun muassa kunnat ja kuntayhtymät, Potilasvakuutuskeskus, Tapaturmakeskus, Tilastokeskus ja työttömyyskassat. Viimeisimpinä mukaan on liittynyt Ulosottolaitos 1.1.2021 alkaen. (Verohallinto2, 2021)

Kela oli ensimmäisiä mukaan liittyneitä tiedonkäyttäjiä. Kelalle tulorekisteri on helpottanut esimerkiksi opintotuen tulovalvontaa ja sairaus- ja vanhempainpäivärahojen päivärahan määrän laskemista (Elämässä, 2020). Työttömyyskassat liittyivät mukaan vuoden 2020 alusta lähtien ja esimerkiksi yleinen työttömyyskassa (YTK) saa tulorekisteristä palkkatietoja, jotka muuttavat ansiopäivärahan hakemista (YTK, 2021). Vahinkovakuutusyhtiöt liittyivät myös mukaan vuoden 2020 alusta ja esimerkiksi Pohjola Vakuutus saa työtapaturmavakuutukseen vaadittavat palkkatiedot suoraan tulorekisteristä (Pohjola Vakuutus, 2021).

Tulorekisterihankkeen tavoitteena oli luoda yksi iso kansallinen tietokanta, joka sisältää reaaliaikaiset tiedot tuloista ja muista tuloihin ja vähennyksiin liittyvistä tiedoista. Tulorekisterin tavoitteita voidaan katsoa työnantajan, tulonsaajan ja tiedon käyttäjän näkökulmasta. (Verohallinto1, 2021)

Työnantajan näkökulmasta tulorekisteri helpottaa ja yksinkertaistaa tietojen ilmoittamisprosessia. Työnantajan tarvitsee ilmoittaa tiedot maksetuista palkoista kertaalleen tulorekisteriin ja näin ne ovat tulonsaajilla ja tiedon käyttäjillä saata-

villa. Ilmoittaminen onnistuu teknisen rajapinnan avulla, joka tarkoittaa, että palkkajärjestelmän, josta tiedot lähetetään ja tulorekisterin välille on rakennettu yhteys ja palkkatiedot siirtyvät yhteyttä pitkin suoraan palkkajärjestelmästä tulorekisteriin. Tämä vähentää manuaalista työtä huomattavasti, sillä työnantajan ei tarvitse käydä tekemässä ilmoituksia tulorekisterin ilmoittamisen palvelun kautta. (Verohallinto1, 2021)

Tulonsaajan näkökulmasta tavoitteena on helpottaa omien palkka- ja etuustietojen tarkastelua ja antaa näistä reaaliaikainen ja kokonaisvaltainen kuva. Tulorekisteri mahdollistaa myös sen, että tulonsaaja pääsee tarkastamaan, onko työnantaja hoi-
tanut ilmoittamiseen liittyvät velvoitteet. Aiemmin tämä oli mahdollista vasta seuraavan vuoden esitetyltä veroilmoitukselta, työeläkeotteelta tai viranomaisasi-
oinnin yhteydessä. Myöskin viranomaisasiointi helpottuu, sillä kaikki tarvittavat tulotiedot löytyvät tulorekisteristä ja ovat ajan tasalla. (Verohallinto1, 2021)

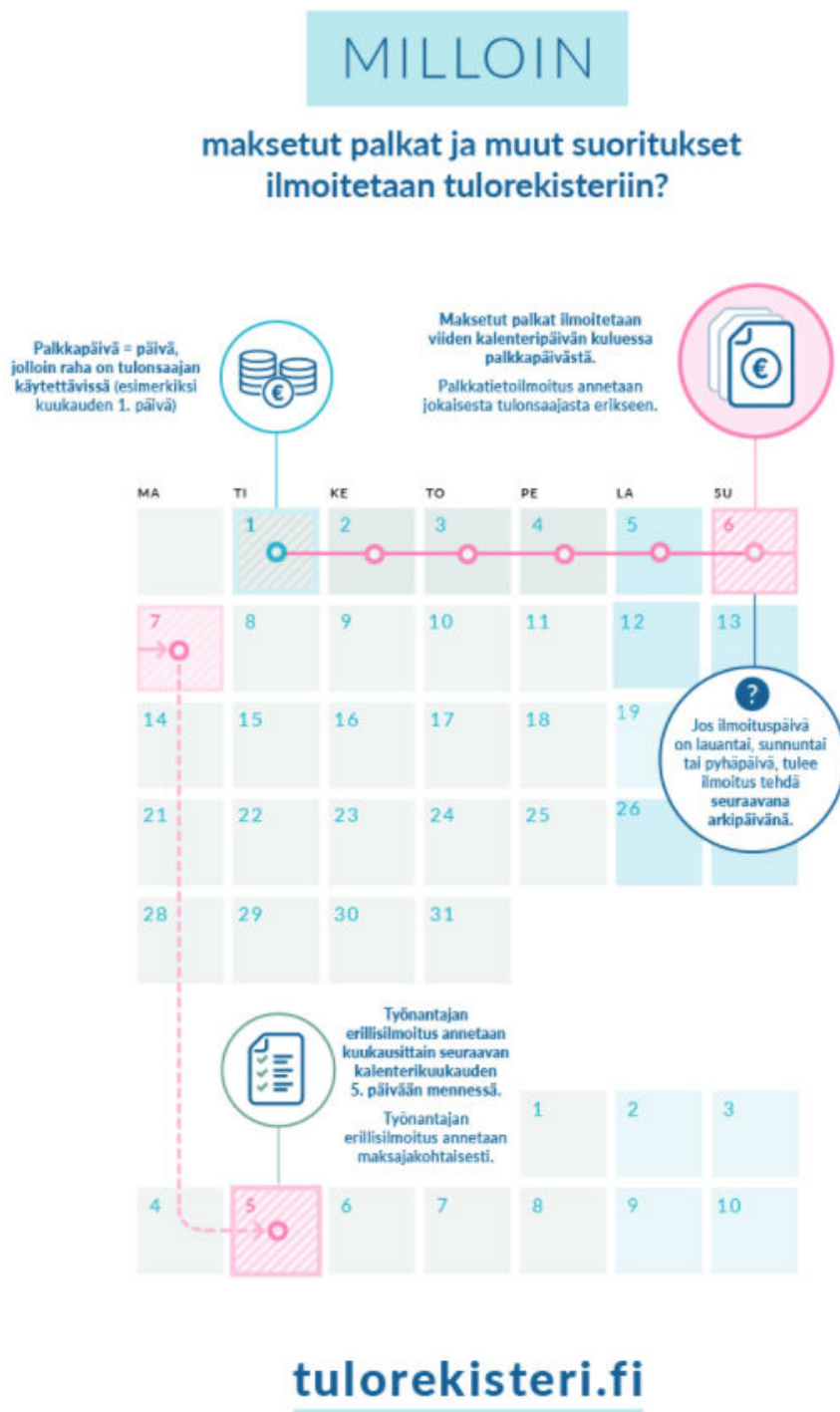
Tiedon käyttäjille tulorekisteri mahdollistaa prosessien automatisoinnin, sillä ajan-
tasaiset tiedot palkka-, etuus- ja eläketiedoista löytyvät yhdestä paikasta. Tiedon
käyttäjät pääsevät tarkastelemaan ainoastaan tietoja, joihin heillä on lainsäädän-
nön perusteella oikeus ja mitä he tarvitsevat. Kaikki tiedonkäyttäjät käyttävät sa-
moja ilmoituksia, mikä helpottaa mahdollisten virheiden huomaamista ja näin nii-
hin voidaan puuttua tehokkaammin ja nopeammin. (Verohallinto1, 2021)

Mielestäni Tulorekisteri on toimiessaan kätevä järjestelmä, joka antaa tulonsaajal-
le ja viranomaisille tiedot tuloista nopeasti ja vaivattomasti sekä nopeuttaa esi-
merkiksi viranomaisten päätäntäprosesseja, joihin liittyy tulojen selvitys.

2.3 Ilmoittaminen

Tulorekisteriin tehtävällä palkkatietoilmoituksella ilmoitetaan maksetut palkat,
palkkiot ja muut korvaukset ja näistä tehdyt vähennykset. Sairausvakuutusmaksu-
jen yhteismäärä ja siitä tehtävät vähennykset ilmoitetaan työnantajan erillisilmoi-
tuksella tulorekisteriin. Kappaleen alapuolella oleva Kuvio 1 kertoo, milloin il-
moitukset on annettava. (Verohallinto9, 2020) Tulorekisteriin on mahdollista il-

moittaa tietoja teknisen rajapinnan kautta, sähköisestä asiointipalvelusta ja paperisesti lomakkeilla. (Verohallinto3, 2020)

Kuvio 1. Milloin maksetut palkat ja muut suoritukset ilmoitetaan tulorekisteriin?
(Verohallinto9, 2020)

2.3.1 Palkkatietoilmoitus

Palkkatietoilmoitus tehdään työnantajan tai muun suorituksen maksajan toimesta aina viiden kalenteripäivän sisällä suorituksen maksun eli palkanmaksupäivän jälkeen. Tähän viiteen kalenteripäivään sisältyy myös viikonloput ja muut pyhäpäivät, kuitenkin mikäli ilmoituksen määräpäivä osuu lauantaille, sunnuntaille tai muulle pyhäpäivälle voi tiedot ilmoittaa vasta seuraavana arkipäivänä. Palkkatietoilmoitus tehdään jokaisesta tulonsaajasta ja jokaisesta maksupäivästä erikseen. Tämä tarkoittaa, että jos työnantaja esimerkiksi maksaa samalle henkilölle palkkaa tai muuta tuloa kahtena peräkkäisenä päivänä, joutuu hän tekemään kaksi erillistä palkkatietoilmoitusta tulorekisteriin. Jos taas tulot maksetaan saman päivän aikana, voi molemmat suoritukset ilmoittaa samalla tai erillisellä palkkatietoilmoituksella. (Verohallinto10, 2020)

Laki tulotietojärjestelmästä säättää tiedot, mitä tulorekisteriin ilmoitetaan (Laki tulotietojärjestelmästä 53/2018)). Palkkailmoituksella ilmoitettavia tietoja ovat muun muassa palkat, palkkiot, luontoisedut, muut ansiotulot, matkakustannusten korvaukset, vakuuttamiseen liittyvät tiedot ja poissaolotiedot. Kaikkea tuloa tai niihin liittyviä vähennyksiä tulorekisteriin ei kuitenkaan ilmoiteta. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi ammattiyhdistysten jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut, stipendit, apurahat sekä suurin osa pääomatuloista, kuten osingot ja korot. (Verohallinto10, 2020)

Tulorekisteriin ilmoitetaan tiedot tulolajeittain. Tulolajeja on useita kymmeniä. Ne ovat samoja kuin yleisimmät palkkajärjestelmien palkkalajit, mikä helpottaa ilmoittamista. Tulolajeja ovat esimerkiksi aikapalkka, provisiopalkka ja sairausajan palkka. Jokaisella tulolajilla on oma kolminumeroinen koodiarvo. Tulolajit ovat ryhmitelty siten, että 100-sarjan tulolajeilla ilmoitetaan **rahapalkkojen yhteissumma**, esimerkiksi tulolaji 101 palkan yhteissumma. 200-sarjan tulolajeilla ilmoitetaan **rahapalkat eritellysti** (minkä tyyppisestä palkasta kyse), esimerkiksi tulolaji 201 aikapalkka, tulolaji 207 iltavuorolisä ja tulolaji 213 lomaraha. 300-sarjan tulolajeilla ilmoitetaan **luontoisedut sekä kustannusten korvaukset**, esimerkiksi tulolaji 304 autoetu, tulolaji 320 osakepalkkio ja tulolaji 330 puhelinetu. 400-sarjan tulolajeilla ilmoitetaan **tuloista vähennettävät erät ja muut maksut**,

esimerkiksi tulolaji 402 ennakonpidätys, tulolaji 417 ulosmittaus ja 420 polkupyöräedusta peritty korvaus. (Verohallinto10, 2020, Verohallinto11, 2021)

Palkkatietoilmoituksella on kaksi tapaa ilmoittaa maksetut rahapalkat. Rahapalkat voidaan ilmoittaa yhteissummana käyttäen 100-sarjan tulolajia tai eritellysti käyttämällä 200-sarjan tulolajeja. Näistä kahdesta tavasta suositeltavaa olisi ilmoittaa rahapalkat eritellysti 200-sarjan tulolajeja käyttäen, sillä suppeampi tapa ei ole riittävän tarkka kaikille tiedon käyttäjille. Esimerkiksi Kela käyttää tarkempia rahapalkan tietoja myöntäessään sairauspäivärahaa. Alla oleva Kuvio 2 selventää rahapalkan ilmoitustapojen eron. (Verohallinto12, 2020) Oman kokemuksen mukaan enemmän käytetään 200-sarjaa eli palkat ilmoitetaan eritellysti.

Pakollinen vähimmäistaso		Vaihtoehtoinen tapa	
Ilmoitustapa 1	euroa	Ilmoitustapa 2	euroa
101 Palkka yhteissumma	2785.00	201 Aikapalkka	2100.00
		203 Bonuspalkka	500.00
		207 Iltavuorolisä	185.00

Kuvio 2. Ilmoitustapa 1 ja 2. (Verohallinto12, 2020)

Lyhyesti sanottuna tulorekisteriin siis ilmoitetaan kaikki rahapalkat ja lisät sekä luontoisedut ja saadut kustannustenkorvaukset, kuten kilometrikorvaukset. Sen lisäksi sinne tulee ilmoittaa muut henkilöstölle suunnatut veronalaiset etuudet, esimerkiksi heille lahjoitetut elokuvaliput. Ilmoittamisvelvollisuus on erittäin laaja.

2.3.2 Erillisilmoitus

Erillisilmoitus on pakollinen ilmoitus, jonka työnantaja tekee joka palkanmaksu kuukausi. Ilmoitus eroaa palkkatietoilmoituksesta siten, että se sisältää tiedot maksajakohtaisesti ja yhdeltä kohdekuukaudelta voi antaa vain yhden erillisilmoituksen. Erillisilmoitus on annettava aina viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden viidentenä päivänä. Poikkeuksena, jos tälle päivälle osuu arkilauantai tai pyhäpäivä voi ilmoituksen antaa seuraavana arkipäivänä siten, että ilmoitus annetaan viimeistään kahdeksantena arkipäivänä. (Verohallinto13, 2020)

Erillisilmoituksella ilmoitetaan kohdekuukauden työnantajan sairausvakuutusmaksun yhteismäärä, sairausvakuutusmaksun yhteismäärästä tehdyt mahdolliset vähennykset tai mahdollinen ei palkanmaksua -tieto. Samalla ilmoituksella ei voi ilmoittaa sairausvakuutusmaksua ja ei palkanmaksua -tietoa, sillä ei palkanmaksua -tieto ilmoiteta vain, kun työnantaja ei ole maksanut kuukaudelta ollenkaan palkkoja. Sairausvakuutusmaksun yhteismäärästä tehtäviä vähennyksiä muodostuu, kun työntekijälle maksetaan palkkaa ja samanaikaisesti hänelle maksetaan lakiin perustuvaa eläkettä, päivärahaa tai muuta ansionmenetystä korvaavaa etuutta, esimerkiksi sairauspäivärahaa. (Verohallinto13, 2020)

2.3.3 Tekninen rajapinta

Tekninen rajapinta tarkoittaa, että tulorekisterin ja palkkahallinnon ohjelmiston välille on rakennettu sähköinen yhteys, jota pitkin tiedot kulkevat paikasta toiseen. Tämä vähentää manuaalista työtä palkkatietoja siirrettäessä ja mahdollistaa palkanlaskijan käyttää vain yhtä järjestelmää työssään. (Verohallinto4, 2020)

Teknistä rajapintaa käytettäessä ilmoittajan ei tarvitse kirjautua mihinkään palveluun tai tunnistautua henkilökohtaisesti, sillä tulorekisterin varmennepalvelusta muodostetaan varmenne, jonka avulla palkkatiedot ilmoitetaan teknistä rajapintaa käyttäen tulorekisteriin. Varmenne myönnetään käyttötarkoituksen mukaan orga-

nisaatiolle, joka hoitaa tietojen toimituksen ja saa tarkastella tietoja tulorekisteristä. (Verohallinto4, 2020)

Tulorekisteriin on mahdollista rakentaa kolme erilaista teknistä rajapintaa. Nämä ovat reaaliaikainen Web Service -rajapinta, viivästetty Web Service -rajapinta ja SFTP -rajapinta. Reaaliaikaista rajapintaa käytetään, kun tulorekisteriin siirretään pieni määrä ilmoituksia. Tällä rajapinnalla on mahdollista toimittaa vain yksi ilmoitus kerrallaan ja ilmoittaja saa tulorekisteristä välittömän palautteen ilmoituksen vastaanottamisesta. Viivästettyä rajapintaa käytetään, kun toimitetaan suuri määrä ilmoituksia. Lähetetyistä ilmoituksista tulee vastaanottokuittaus, joka sisältää ilmoitusten vastaanotossa havaitut virheet. SFTP -rajapinta sopii suurien ilmoitusmäärien siirtämiseen kuten viivästetty Web Service -rajapinta. Tätä rajapintaa käytetään, kun ilmoitusten määrä on niin suuri, ettei sitä pysty siirtämään viivästetyn rajapinnan avulla. (Verohallinto4, 2020)

2.3.4 Sähköinen asiointipalvelu

Sähköinen asiointipalvelu löytyy tulorekisterin omilta sivuilta ja sitä kautta on mahdollista toimittaa tietoja tiedosto muodossa tai täyttämällä verkkolomakkeelle yksittäisen ilmoituksen tiedot. Asiointipalveluun kirjaudutaan käyttövaltuuksista riippuen mobiilivarmenteella, pankkitunnuksilla, organisaatiokortilla tai varmennekortilla. Tiedostomuotoinen ilmoitus tulee tehdä tulorekisterin latauspalvelusta. Tiedoston tietoformaatti on oltava XML ja tämä muodostetaan lähettäjän omasta palkkahallinnon järjestelmästä. (Verohallinto5, 2021)

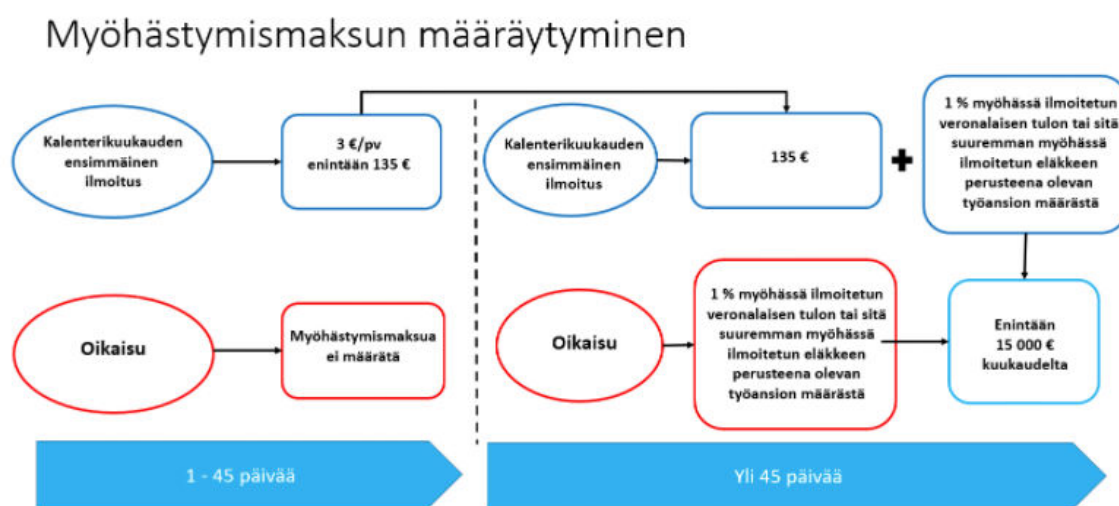
2.3.5 Paperilomakkeet

Tietojen siirtämiseen paperisella ilmoituksella tulorekisteriin ei onnistu ilman erityistä syytä. Tällainen este voi olla esimerkiksi tekninen syy, eli tietoja ei ole mahdollista toimittaa verkossa. Normaalisti tiedot on toimitettava viiden kalenteripäivän sisään maksupäivästä. Paperilomakkeita käytettäessä aikaa on kahdeksan kalenteri päivää viikonloput ja pyhäpäivät mukaan lukien. Poikkeuksena, mikäli määräpäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäivälle voi tiedot toimittaa seuraavaan arkipäivään mennessä. Lomakkeet, joilla tietoja toimitetaan, on oltava tulorekiste-

rin julkaisemia ja yhdellä lomakkeella toimitetaan yhden tulonsaajan yhden maksupäivän tiedot. Mikäli lomakkeen tiedoissa on puutteita tai jokin tieto on tulkinanvarainen, hylätään ilmoitus ja ilmoittajalle lähetetään kirje, jossa kerrotaan puutteellisista tiedoista. (Verohallinto6, 2020)

2.4 Seuraamusmaksut

Verohallinto määrää seuraamusmaksuja, jos tulorekisterin ilmoittamisvelvollisuutta laiminlyödään. Myöhässä toimitetuista ilmoituksista määrätään myöhästymismaksu. Tämä maksu muodostuu päiväkohtaisesta osasta ja myöhästyneen summan perusteella määräytyvästä prosenttiperusteisesta osasta. Päiväkohtainen myöhästymismaksu muodostuu ensimmäiseltä 45 päivältä ja on enintään 135 euroa. Prosenttiperusteinen osa tulee mukaan, jos ilmoitus myöhästyy yli 45 päivää ja on enintään 15 000 euroa. Maksimaalinen myöhästymismaksu yhdeltä kalenterikuukaudelta on 15 135 euroa. Jos tiedot on jätetty kokonaan ilmoittamatta tai maksaja ei tee korjauksia oma-aloitteisesti verohallinto voi määrätä muita seuraamusmaksuja, joita ovat laiminlyöntimaksu ja veronkorotus. Alla oleva kuvio 3 selventää myöhästymismaksun muodostumista. (Verohallinto7, 2021)

Kuvio 3. Myöhästymismaksun määräytyminen. (Verohallinto8, 2020)

Myöhästymismaksujen tavoitteena on pitää huoli, että suoritusten maksajat pitävät kiinni ilmoittamisvelvollisuudestaan ja on kaikkien etu, että tiedot löytyvät tulore-

kisteristä oikein ja ajallaan. Myöhästymismaksuja ei ole poikkeustapauksia lukuun ottamatta annettu siirtymäajan aikana eli ennen 1.1.2021. Siirtymäaikana myöhästymismaksun on voinut saada vain, jos ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönti on osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta.

3 CGI:N PALKANLASKENTAOHJELMA

CGI tarjoaa palkanlaskentaohjelmia yksityis- ja julkissektorille, sekä erikokoisten organisaatioiden henkilöstöryhmille. Palkanlaskentaohjelmia käyttää yli 1000 yritystä ja organisaatiota. CGI:n järjestelmän etuina luvataan muun muassa palkkojen maksu ajallaan ja luotettavasti, hyvin automatisoitu tapahtumien käsittely ja tarkistaminen, lakisääteiset ja tarpeelliset tilastot raporteilla sekä laajat raportointi- ja analysointi mahdollisuudet. Ohjelmista löytyy yli 90 erilaista työehtosopimusta ja palkkalaskelmat on mahdollista lähettää työntekijöille mobiilisovellukseen. (CGI Palkat, 2021)

Mielestäni palkkajärjestelmä on helppokäyttöinen ja hyvin automatisoitu kuten CGI sivuillaan kertoo. Opin käyttämään järjestelmää jo työharjoitteluaikanani nopeasti. Henkilökohtainen kokemukseni rajautuu paperiteollisuuden ja teknologia-teollisuuden työehtosopimuksiin. Paperiteollisuuden työehtosopimus on mielestäni yksi hankalimpia työehtosopimuksia, sillä se sisältää hyvin paljon erilaisia lisiä ja poikkeustapauksia, jotka sitten näkyvät manuaalisena työnä palkkajärjestelmää käytettäessä. Huomasin kuitenkin, kuinka helposti moni manuaalisesti hoidettava asia saatiin automatisoitua, kun asia otettiin puheeksi järjestelmäasiantuntijoiden kanssa.

Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin CGI:n kautta oli mielestäni alkuun hyvin monimutkaista. Manuaalivaihtoa järjestelmän kanssa oli paljon ja useasti oli vaikea hahmottaa, miksi jokin asia tehtiin ja mitä vaikutuksia siitä seurasi. Lähetetty aineisto saattoi jäädä virheeseen, vaikka se oli palkka-asiantuntijoiden mielestä oikein ja tämä aiheutti paljon manuaalista lisätyötä, kun virheitä ja niiden lähteitä selviteltiin.

4 TUTKIMUSPROSESSI

Tässä luvussa perehdytään käyttämäni tutkimusmenetelmään, joka on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Sen lisäksi käydään läpi tutkimuksen toteutus, otanta, kyselylomakkeen runko ja esitellään saadut vastaukset.

4.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, miten tulorekisterin käyttöönotto on vaikuttanut CGI:tä käyttävillä palkanlaskijoilla tietojen ilmoittamiseen käytettävään aikaan, mitkä ovat suurimmat haasteet tulorekisteri-ilmoituksia tehtäessä, sekä miten usein tehty ilmoitus jää virhetilaan ja onko näiden virheiden määrä pienentynyt viimeisen vuoden aikana. Nämä ovat myös tutkimuskysymykseni.

Aloitin tutkimuksen teoriaosuuden etsimällä internetistä tietoa tulorekisteriin liittyen. Pystyin käyttämään omaa kokemustani tulorekisteristä siten, että oikeiden hakusanojen keksiminen oli suhteellisen helppoa. Teoriaosuudessa käytetty taustatieto on kokonaisuudessaan internetistä haettua, sillä en onnistunut löytämään tulorekisteristä kertovaa kirjallisuutta. Tulorekisteri otettiin käyttöön 1.1.2019 alkaen, joten siitä ei ole ehditty kirjoittamaan kirjoja. Pyrin käyttämään lähteinäni ainoastaan luotettavia sivustoja ja päälähteenäni onkin verohallinnon sivut, sillä heiltä löytyy tarkat ja yksityiskohtaiset ohjeet ja tiedot tulorekisteristä. Verohallinnon tehtävä on tiedottaa ja pitää yllä ajankohtaiset ohjeet ja asiat tulorekisteriin liittyen.

Meneillään olevan koronaviruspandemian takia tutkimusosio on tarkoitus toteuttaa etänä täytettävillä kyselylomakkeilla, joka sisältää avoimia kysymyksiä aiheeseen liittyen. Lähetin kyselylomakkeen neljälle eri palkkahallinnon yrityksen esmiehelle ja pyysin heitä välittämään lomakkeen palkanlaskijoilleen. Tutkimuksen lopuksi kysymyksien vastaukset käydään läpi ja vastauksia avataan. Vastauksia onnistuttiin saamaan kolme kappaletta, mikä on pieni määrä siihen nähden, että kyselylomakkeet lähetettiin neljälle eri yritykselle. Omakohtaisesta kokemuksesta kuitenkin tiedän, että alan arki on hyvin kiireellinen ja täynnä pakollisia määrä-

päiviä, joten aikaa ei ole mihinkään ylimääräiseen. Työn hektisyyden tuntien olen tyytyväinen saamiini kolmen henkilön vastauksiin.

4.2 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimusmenetelmäksi muodostui kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Kyselylomake sisältää avoimia kysymyksiä, joihin tutkimuksen kohdehenkilöt saivat vastata omin sanoin ja niin pitkästi kuin halusivat. Vastaajien otanta on pieni ja kysymykset avoimia. Tämän takia valittu tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen eikä kvantitatiivinen.

4.2.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on ilmiön kuvaaminen, ymmärtäminen ja tulkinnan antaminen. Sen avulla pyritään ymmärtämään ilmiö syvällisesti. Tutkimus käyttää sanoja ja lauseita ilmiön kuvaamiseen, eikä lukuja kuten määrällinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään hankkimaan tapauksista mahdollisimman paljon tietoa syvyysuunnassa. Laadullinen tutkimus on kuvailevaa ja siinä edetään yksittäisistä havainnoista tuloksiin. (Kananen 2008, 24-25)

4.3 Kyselylomake

Suunnittelemani kyselylomake koostuu kahdeksasta kysymyksestä, joista viimeinen oli vastaajille vapaaehtoinen. Kysymykset ovat yhtä monivalintakysymystä lukuun ottamatta avoimia kysymyksiä.

Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin vastaajan ammattinimike, jotta saatiin selville, että vastaaja työskentelee palkanlaskennassa ja ilmoittaa tietoja tulorekisteriin. Tämän jälkeen siirryttiin tulorekisteriin ilmoittamista koskeviin kysymyksiin.

Seuraavat kysymykset käsittelevät sitä, onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä ja syitä tähän. Tämän jälkeen selvitetään vaikutusta työmäärään ja virheiden määrää tulorekisteri-ilmoittamisessa. Viimeiseksi selvitetään, onko virheiden määrä kasvanut ja mitkä ovat keskeiset haasteet tulorekisteriin ilmoittamiin

ilmoittamisessa. Lopussa on avoin kysymys, johon voi kirjoittaa avoimen palautteen tulorekisteristä ja sen käyttöönotosta.

Kyselylomakkeen kysymykset ovat avoimia kysymyksiä (pl. kysymys 2). Avomessa kysymyksessä esitetään vain kysymys ja vastaukselle jätetään tyhjä tila. Kysymys 2 on monivalintakysymys, jossa on kolme vastausvaihtoehtoa, joista vastaajan on valittava yksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 198-199)

4.4 Kyselylomakkeen vastaukset

Kysymys 1: Ammattinimikkeesi?

Vastaaja 1: Palkka-asiantuntija

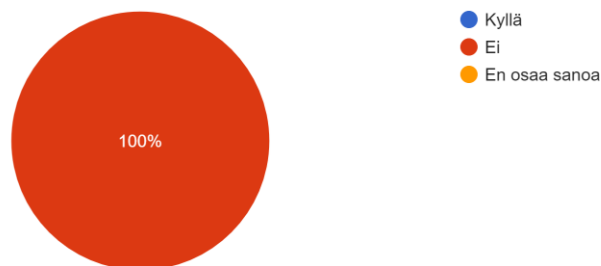
Vastaaja 2: Palkka-asiainhoitaja

Vastaaja 3: Palveluasiantuntija

Kysymys 2: Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä?

Vastaajat 1, 2 ja 3: Ei

Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä? 1/2
3 vastausta

Taulukko 1. Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä?

Kysymys 3: Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä? Miksi?

Vastaaja 1: Ihan täysin en ymmärrä kysymystäsi. Siirtäminen on vaivatonta lähes automaattikalla. Mutta sen jälkeen on pakko tarkistaa ja perata isosta massasta virheet. Ei hyvä.

Vastaaja 2: On helpottanut vuoden vaihteen osalta, mutta nyt se tehtävä työ on jakautunut joka kuukaudelle.

Vastaaja 3: Osaltaan on helpottunut, kun järjestelmästä siirtyy sähköisesti joka maksupäivä aineistot. Täsmäytystyö tulorekisterin raportteihin haastavaa.

Kysymys 4: Onko työmääräsi lisääntynyt/vähentynyt tulorekisterin käyttöönoton jälkeen?

Vastaaja 1: Tulorekisteri toi itselle lisää töitä. Ennen kaikkea tarkistusten osalta, kuin myös takaisinperittävien osalta.

Vastaaja 2: Lisääntynyt, koska jatkuvasti kuukausittain on tarkistettava lähetettyjen tietojen oikeellisuus, kun tiedot jäävät virheeseen CGI:n ohjelman takia.

Vastaaja 3: Kyllä

Kysymys 5: Kuinka usein CGI:n palkkajärjestelmästä annettu tulorekisteri-ilmoitus jää virheeseen?

Vastaaja 1: Satunnaisesti joku jää virheeseen. Pääosin kaikki siirtyy kyllä tulorekisteriin, mutta tiedot eivät siirry oikein. Täsmäämme palkkoja tulorekisterin euroihin, eikä ne käytännössä ikinä täsmää. Aina joutuu etsimään virheet ja korjaamaan ne.

Vastaaja 2: Joka kerran, kun tietoja lähtee tulorekisteriin päin, löytyy käsin tulorekisteriin korjattavaa.

Vastaaja 3: Ei tapahtunut

Kysymys 6: Onko virheiden määrä pienentynyt käyttöönoton jälkeen ja viimeisen vuoden aikana?

Vastaaja 1: Ehkä hiukan. Enemminkin tässä kehittynyt silmä, miten virheitä lähdetään etsimään.

Vastaaja 2: On ehkä vähän vähentynyt.

Vastaaja 3: Kyllä

Kysymys 7: Mitkä ovat kolme suurinta haastetta tulorekisteriin ilmoittamisessa tällä hetkellä?

Vastaaja 1: Negatiiviset eurot, takaisinperintä, perusteeton etu.

Vastaaja 2: Tällä hetkellä suurin ongelma on takaisinperinnän ja perusteettoman edun ilmoittaminen ja 2/3 sairausajan palkat.

Vastaaja 3: Omavero/kirjanpito/palkkajärjestelmän välinen täsmäytystehtävä

Kysymys 8: Avoin palaute tulorekisteristä ja sen käyttöönnotosta? (Vapaaehtoinen, ei tarvitse vastata.)

Vastaaja 1: Idea hyvä, toteutus huono. On hienoa, että sieltä viranomaiset tulevat saamaan tarvittavat tiedot, eikä tarvitse kysellä meiltä. Mutta tulorekisterin tulolajit sekä ilmoittamisen perusteet ovat täysin syvältä. Aina joutuu pohtimaan, pitääkö tästä ilmoittaa kuel vai ei. Montako ilmoitusta tästä yhdestä palkkailmoituksesta pitää tehdä, että esim. keva käsittää asiat oikein. Kun tulee takaisinperintää, joutuu korjaamaan menneitä ilmoituksia jne. Tulorekisteri ei todellakaan ole simppeleikäyttöä. Sitä pitäisi yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa.

(Ihan esimerkkinä. Miksi tukihenkilöille, toimeksiantosuhde, pitää ilmoittaa vakuuttamisvelvollisuus työkorvaukseen, mutta kuelin määrää ei saa ilmoittaa tulorekisteriin. Vaikka semmoinen peritään. Vastaavasti muilla kuel pitää ilmoittaa. Ei mitään logiikkaa.)

5 TUTKIMUSTULOKSET

Esittelen tässä kappaleessa tutkimustulokset eli käyn läpi lomakkeen kysymykset ja vastaukset, sekä teen näistä yhteenvedon. Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää, onko tulorekisteri helpottanut tietojen ilmoittamista, tulorekisterin vaikutusta työaikaan ja virheiden määrää sekä haasteita ilmoittamisessa. Kaikki vastaajat työskentelevät palkanlaskennassa ja antavat tulorekisteri-ilmoituksia CGI:n ohjelmasta käsin.

Kyselylomakkeet lähetettiin sähköpostilla neljään eri palkkahallinnon yritykseen, jotka käyttivät CGI:n ohjelmistoa palkanlaskennassa. Aikaa vastata ja tutustua kyselylomakkeeseen oli kaksi viikkoa. Kyselylomake lähetettiin yritysten esimiehille, jotka välittivät kyselyn palkka-asiantuntijoilleen. Tästä syystä en osaa sanoa tarkkaa määrää henkilöitä, jotka kysely tavoitti. Vastauksia sain lopulta kolme kappaletta. Määrä on alhainen, mutta pyrin analysoimaan vastauksia laadullisen tutkimuksen mukaan syvällisesti. Vastauksien vähäisen määrän vuoksi tutkimustuloksiin pitää suhtautua kriittisesti.

5.1 Tutkimustulosten analysointi

Kysymys 1: Ammattinimikkeesi?

Kaikki vastanneet työskentelevät palkanlaskijoina. Vastanneiden nimikkeissä on eroa, mutta työtehtävät ovat vastaavanlaiset.

Kysymys 2: Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä?

Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että tulorekisteri ei ole helpottanut ilmoitusten tekemistä. Tulorekisteri ei siis ole helpottanut asioita palkanlaskennan päässä, kuten sen on ollut tarkoitus tehdä sidosryhmille, jotka käyttävät sieltä saatavia tulotietoja omien asioidensa hoitamiseen.

Kysymys 3: Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä? Miksi?

Vastaajat 1 ja 3 ovat sitä mieltä, että palkkajärjestelmään tehty automatiikka on helpottanut tietojen ilmoittamista, mutta tietojen oikeellisuuden tarkistaminen ja virheiden läpikäynti aiheuttavat haasteita ja on aikaa vievää.

Vastaaja 2 kokee, että vuoden vaihteessa tehtävä työ erilaisten ilmoitusten kanssa on vähentynyt. Työmäärä on kuitenkin lisääntynyt kaikkien muiden kuukausien osalta.

Vaikka automatiikka ilmoittamisessa on toimivaa, niin kysymyksen 2. vastaukset huomioon ottaen ilmoittamisen koko prosessi ei ole helpottunut ja työmäärä jopa lisääntynyt jakaantuneiden tehtävien ansiosta.

Kysymys 4: Onko työmääräsi lisääntynyt/vähentynyt tulorekisterin käyttöönoton jälkeen?

Kaikki vastaajat ovat sitä mieltä, että tulorekisterin käyttöönotto on lisännyt työmäärää. Vastaajat 1 ja 2 tarkentavat lisääntyneiden työtehtävien johtuvan tietojen tarkistamiseen menevästä ajasta. Vastaaja 1 tarkentaa myös, että takaisinperittävät aiheuttavat lisätyötä. Takaisinperittävillä tarkoitetaan sitä, kun jollekin on palkanmaksussa tilitetty liikaa rahaa ja näitä peritään tulevaisuudessa takaisin. Vastaaja 2 kertoo, että tiedot jäävät virheeseen CGI:n ohjelman ansiosta ja tämä aiheuttaa sen, että lähetettävien tietojen oikeellisuus on tarkistettava.

Kysymys 5: Kuinka usein CGI:n palkanlaskentajärjestelmästä annettu tulorekisteri-ilmoitus jää virheeseen?

Vastaaja 1 kertoo satunnaisesti jonkun jäävän virheeseen. Ongelmana ei ole niinkään tietojen siirtyminen tulorekisteriin vaan se, että tiedot eivät siirry sinne oikein. Tulorekisteriin siirtyneet tiedot euromääristä eivät täsmää maksettuihin palkkoihin.

Vastaajan 2 mukaan ilmoituksia jää virheeseen lähes aina kun tietoja siirtyy tulorekisteriin. Vastaaja 3 on laittanut vastaukseensa ”ei tapahtunut”. En ole ollut henkilökohtaisesti yhteydessä vastanneisiin, joten minulla ei ole ollut mahdollisuutta kysyä tarkennusta vastaukseen, joten joudun olettamaan vastauksen tarkoit-

tavan, ettei ilmoituksia ole jäänyt virheeseen. Kaikilla vastaajilla virheeseen jääviä ilmoituksia oli erilainen määrä, vaikka käytössä oleva palkkajärjestelmä on sama.

Kysymys 6: Onko virheiden määrä pienentynyt käyttöönoton jälkeen ja viimeisen vuoden aikana?

Vastaaja 3 kertoo, että virheiden määrä on pienentynyt. Vastaajat 1 ja 2 kokevat virheiden määrän olevan hiukan vähentynyt. Vastaaja 1 on sitä mieltä, että hän on pikemminkin oppinut tunnistamaan, miten virheitä lähdetään etsimään.

Kysymys 7: Mitkä ovat kolme suurinta haastetta tulorekisteriin ilmoittamisessa tällä hetkellä?

Vastaajat 1 ja 2 ovat sitä mieltä, että takaisinperintä ja perusteeton etu tuottavat haasteita tulorekisteriin ilmoittamisessa. Perusteeton etu liittyy takaisinperintään. Se on korjaus tulorekisteri-ilmoitukseen, joka tulorekisteriin on tehtävä, kun liikaa maksettua etua korjataan palkoissa. Vastaaja 1 mainitsee kolmantena negatiiviset eurot, mutta vastauksesta ei käy ilmi mitä tällä tarkoitetaan. Vastaaja 2 kertoo kolmantena olevan 2/3 sairausajan palkat, mutta ei tarkenna kohtaa enempää. Vastaaja 3 kokee suurimpina haasteina täsmäytykset Omaveron, kirjanpidon ja palkkajärjestelmän välillä.

Kysymys 8: Avoin palaute tulorekisteristä ja sen käyttöönotosta? (Vapaaehtoinen, ei tarvitse.)

Kysymys oli vapaavalintainen ja vastauksia tuli yksi kappale. Vastaajan mukaan tulorekisteri on ollut ideana hyvä, mutta toteutus ei ole onnistunut. Ilmoittaminen on monimutkaista ja tulolajit sekä ilmoittamisen perusteet eivät ole selkeitä. Korjaukset ovat haastavia, montako ilmoitusta tulee tehdä epäselvää ja pitääkö KuEL (kunta-alan eläkevakuutus) ilmoittaa vai ei.

5.2 Reliabiliteetti ja validiteetti

Reliabiliteetilla tarkoitetaan saatujen tulosten pysyvyyttä. Toisin sanoen, jos tutkimus toistettaisiin, saataisiin samat tulokset. Tutkimuksen kyselylomake sisälsi suurimmaksi osin avoimia kysymyksiä, ja vastaukset perustuivat vastaajien mieli-

piteisiin ja kokemuksiin, sekä otanta oli pieni toistettavuus tulisi todennäköisesti muuttumaan, jos tutkimus toistettaisiin tulevaisuudessa. (Kananen 2011, 119)

Validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkitaan oikeita asioita. (Kananen 2011, 118) Valittu tutkimusmenetelmä mittaa asioita, joita tutkimuskysymyksissä esitettiin. Tältä osin tutkimus on validi. Validiteetti voidaan jakaa useaan eri alalajiin. Sisäisellä validiteetilla tarkoitetaan syy-seuraus-suhdetta. Tutkimuksen sisäinen validiteetti on hyvä. Ulkoisella validiteetilla tarkoitetaan yleistettävyyttä. Ulkoinen validiteetti eli yleistettävyys ei ole hyvä, sillä vastaajien otanta oli pieni. (Kananen 2011, 121)

5.3 Johtopäätökset

Tulorekisteri otettiin käyttöön vuoden 2019 alusta. Sen tarkoituksena oli luoda yksi iso sähköinen tietokanta, josta eri viranomaistahot saavat tarvittavat tulotiedot ja jokainen tulonsaaja pääsisi tarkastelemaan omia tietojaan reaaliajassa. Reaaliaikaisuudesta johtuen tietojen ilmoitusaika on lyhyt. Tutkimuksen tavoite oli selvittää haastattelemalla CGI:n palkanlaskentaohjelmaa käyttäviä palkanlaskijoita onko tulorekisteri helpottanut tietojen ilmoittamista, vähentänyt siihen käytettävää aikaa, sekä selvittää miten usein ilmoitusta tehtäessä tulee virheilmoitus, onko niiden määrä vähentynyt ja mitkä olivat suurimmat haasteet ilmoittamisessa.

Kaikki vastanneet olivat sitä mieltä, että tulorekisterin käyttöönotto ei ole helpottanut tulotietojen ilmoittamista. Kyselyn mukaan työhön käytetty aika on kasvanut entiseen nähden eli tulorekisteri ei ole vähentänyt työmäärää. Tietojen siirtäminen palkkaohjelmasta eteenpäin on automatiikan ansiosta vaivatonta eli se sujuu ongelmitta. Työmäärä on lisääntynyt, koska tietojen siirron jälkeen tiedot jäävät virheeseen eivätkä tiedot täsmää palkkajärjestelmän antamiin raportteihin. Tästä alkaa selvitystyö, joka on lisännyt työaikaa. Aiemmin ilmoitukset tehtiin vuoden alussa ja työmäärä oli tällöin suuri. Nyt työmäärä on jakautunut jokaiselle kuukaudelle. Vuoden alun työmäärä on pienentynyt. Ilmoittaminen sujuu vaivattomasti, mutta tarkastustyö ja täsmäytykset työllistävät entistä enemmän.

Tulorekisteri-ilmoituksen jäämisestä virheeseen oli kaikilla vastaajilla erilaiset kokemukset. Yhden vastaajan mukaan tietoja ei jää virheeseen koskaan, toisella satunnaisesti ja kolmannella virheeseen jääviä ilmoituksia on jokaisella siirtokerralla. Kaikki olivat kuitenkin sitä mieltä, että virheiden määrä on laskenut viimeisen vuoden aikana. Tämä kertoo mielestäni sen, että tulorekisterin ja palkkajärjestelmän välistä yhteyttä on saatu toimivammaksi.

Suurimpina haasteina vastaajat nimesivät asioita, kuten negatiiviset eurot, takaisinperinnän, perusteettoman edun, sairausajan palkat sekä täsmäytystehtävät. Näistä takaisinperinnän ja perusteettoman edun nimesi kaksi kolmesta vastaajasta. Myös tulorekisterin tulolajit ja ilmoittamisen perusteet saivat kritiikkiä yhdeltä vastanneista. Ilmoittaminen ei ole selkeää ja yksinkertaista.

Tulorekisteri on ollut käytössä pian kolme vuotta. Ideana se on erinomainen ja tätä mieltä olivat myös kyselyyn vastaajat. Tutkimuksen mukaan tietojen ilmoittaminen CGI:n ja tulorekisterin välillä toimi. Ilmoittamisen jälkeen tulevat virheilmoitukset ja tehtävät täsmäytykset työllistävät. Virheilmoitusten määrä oli kuitenkin pienentynyt. Tulorekisteriä ja sen yhteyksiä eri palkanlaskentaohjelmiin kehitetään jatkuvasti. Hyviä jatkotutkimuksia mielestäni olisi selvittää yksityiskohtaisemmin, mistä virheilmoitukset aiheutuvat ja miten ne minimoida järjestelmiä kehittämällä.

LÄHTEET

CGI Palkat, 2021, CGI HR Palkat – palkanlaskentaohjelma. Viitattu 27.9.2021
<https://www.cgi.com/fi/fi/tuoteratkaisut/cgi-hr-palkanlaskentaohjelma>

Elämässä, 6.10.2020, Näin tulorekisteri vaikuttaa Kelan etuuksien hakemiseen.
Viitattu 6.10.2021 <https://elamassa.fi/tyo-ja-toimeentulo/nain-tulorekisteri-vaikuttaa-kelan-etuuksien-hakemiseen/>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Kananen, J. 2008. Kvali – Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2011. Kvantti – Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Pohjola Vakuutus, 2021, Lisäohjeita tulorekisterin käyttämiseen ja palkkailmoittamiseen. Viitattu 6.10.2021
<https://www.op.fi/yritykset/vakuutukset/asiointi/tulorekisteri>

Verohallinto1, 1.1.2021, Tietoa tulorekisteristä. Viitattu 14.4.2021, 30.8.2021
www.vero.fi/tulorekisteri/tietoa-meista/

Verohallinto2, 1.1.2021, Tulorekisteri tiedon käyttäjille. Viitattu 14.4.2021
[www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/tiedon-käyttäjät/](http://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/tiedon-kayttajat/)

Verohallinto3, 26.8.2020, Asioi tulorekisterissä sähköisesti. Viitattu 30.8.2021
<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/ilmoittamisen-kanavat/>

Verohallinto4, 27.2.2020, Tulorekisterin tekninen rajapinta. Viitattu 30.8.2021
<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/ilmoittamisen-kanavat/tekninen-rajapinta/>

Verohallinto5, 1.4.2021, Tulorekisterin sähköinen asiointipalvelu. Viitattu 1.9.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/ilmoittamisen-kanavat/s%C3%A4hk%C3%B6inen-asiointipalvelu/>

Verohallinto6, 16.1.2020, Yritys ilmoittaa paperilomakkeella vain poikkeustilanteissa. Viitattu 1.9.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/ilmoittamisen-kanavat/paperilla-ilmoittaminen/>

Verohallinto7, 2.1.2021, Tulorekisterin seuraamusmaksut. Viitattu 27.9.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/seuraamusmaksu/>

Verohallinto8, 16.12.2020, Tietojen ilmoittaminen: seuraamusmaksut. Viitattu 27.9.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/71401/tulotietojen-ilmoittaminen-seuraamusmaksut4/>

Verohallinto9, 1.1.2020, Milloin maksetut palkat ja muut suoritukset ilmoitetaan tulorekisteriin? Viitattu 28.9.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/palkkatiedot/ilmoittamisen-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ajat/>

Verohallinto10, 15.12.2020, Palkat: tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin. Viitattu 5.10.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/90124/palkat-tietojen-ilmoittaminen-tulorekisteriin/#2-tietojen-ilmoittamisen-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ajat>

Verohallinto11, 1.1.2021, Palkkojen tulolajit. Viitattu 5.10.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/palkkatiedot/palkkojen-tulolajit/>

Verohallinto12, 16.12.2020, Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin: rahapalkat ja palkasta vähennettävät erät. Viitattu 5.10.2021

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/62696/tietojen-ilmoittaminen-tulorekisteriin-rahapalkat-ja-palkasta-v%C3%A4hennett%C3%A4v%C3%A4t-er%C3%A4t4/>

Verohallinto13, 22.12.2020, Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin: työnantajan erillisilmoitus. Viitattu 7.10.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/63595/tietojen-ilmoittaminen-tulorekisteriin-ty%C3%B6nantajan-erillisilmoitus4/>

Verohallinto14, 16.12.2020, Tulotietojen ilmoittaminen: seuraamusmaksut. Viitattu 7.10.2021 <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/71401/tulotietojen-ilmoittaminen-seuraamusmaksut4/>

YTK, 2021, Mikä on tulorekisteri? Viitattu 6.10.2021 <https://ytk.fi/ohjeet-ja-tuki/tietopankki/ansiosidonnainen-paivaraha/mika-on-tulorekisteri->

Kyselylomake

1. Ammattinimikkeesi

-

2. Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä?

-

3. Onko tulorekisteri helpottanut ilmoitusten tekemistä, miksi?

-

4. Onko työmääräsi lisääntynyt/vähentynyt tulorekisterin käyttöönoton jälkeen?

-

5. Kuinka usein CGI:n palkkajärjestelmästä annettu tulorekisteri-ilmoitus jää virheeseen?

-

6. Onko virheiden määrä pienentynyt käyttöönoton jälkeen ja viimeisen vuoden aikana?

-

7. Mitkä ovat kolme suurinta haastetta tulorekisteriin ilmoittamisessa tällä hetkellä?

-

8. Avoin palaute tulorekisteristä ja sen käyttöönotosta? (Vapaaehtoinen, ei tarvitse vastata.)

-